

Více a méně změny klimatu

Aktivita je postavena na diskuzi nad příčinami a dopady změny klimatu. Vytváření sítě souvislostí vede žáky k pochopení vzájemných vazeb mezi příčinami a důsledky změny klimatu a uvědomění si složitosti tohoto systému.

Cíle:

- Žák tvoří a reaguje na otevřené otázky.
- Žák diskutuje téma změny klimatu a své názory podkládá argumenty.
- Žák identifikuje základní souvislosti mezi příčinami a důsledky změny klimatu.

Lekce je koncipována na **45 minut**

Pomůcky:

- Kartičky s pojmy a s MÉNĚ/VÍCE (viz příloha)
- Papírová páska
- Flipchart nebo velký papír
- Fixy

POSTUP:

1.

Úvod/ 5 minut

- Tvzení „vše je se vším vzájemně propojené“ je prvním zákonem ekologie. Jde o důležitý pohled na věc, chceme-li porozumět systémům, které nás obklopují a jichž jsme součástí. V současnosti se nacházíme v období klimatické změny, kdy se globální klimatický systém, na němž závisí život, proměňuje. K jeho změně výrazně přispívá lidská činnost, a tak je důležité zkoumat vztahy mezi příčinami a důsledky změny klimatu, abychom ji mohli zmírňovat a přizpůsobit se jí.
- Na úvod se žáků můžete zeptat, co je napadne, když se řekne, že „vše je se vším vzájemně propojené“. Pokuste se je dovést k tomu, aby zmínili příklady vzájemné propojenosti z různých systémů, jichž jsme součástí (např. mezinárodní obchod, společenské uspořádání, vzdělávací systém, přírodní systémy...).

2.

Více a méně – síť souvislostí/ 20 minut

- Centrálním souslovím sítě je „skleníkových plynů“ spojené s kartičkou VÍCE. Otázka pro žáky zní: „Zkuste se zamyslet nad tím, co by se stalo, kdyby bylo v atmosféře více skleníkových plynů?“
- Zbylé kartičky s pojmy rozmístěte na přehledné místo a nechte žáky, aby si každý z nich vybral jeden pojem.
- Každý žák si pak ke kartě pojmu přibere buď kartu VÍCE, nebo MÉNĚ a postupně přidávají pojmy do sítě souvislostí.

- V umisťování karet se Žáci střídají a vždy odůvodní, proč svůj pojem umisťují na dané místo. Učitel a spolužáci jejich argumentaci problematizují. Dále se Žáci snaží nacházet vztahy mezi jednotlivými pojmy, které znázorňují pomocí šipek či dalších symbolů. Tím dochází k propojování jednotlivých pojmů do sítě.
- Po vyčerpání slov je možno nechat Žáky do sítě přidat další, vlastní, pojmy nebo tuto část aktivity ukončit.
- Zeptejte se Žáků, zda v síti dokážou nalézt ještě nějaké další souvislosti mezi pojmy, prodiskutujte a zaznamenejte je.

Tip: Je dobré na začátku zopakovat pravidla diskuze: např. argumentujeme proti názorům, nikoliv proti sobě; když druhý mluví, nasloucháme mu; svůj pohled sdílíme, když máme prostor; vyjadřujeme se slušně; snažíme se mluvit k věci, apod. Smyslem aktivity je sdílet různé pohledy a diskutovat, nikoliv nalézt jediné správné řešení.

3.

Diskuze/ 10 minut

- Vyberte ze sítě několik konkrétních souvislostí a zeptejte se Žáků, zda je vztah mezi jednotlivými pojmy jednoznačný, tak jak je znázorněno v síti. Znamená např. více skleníkových plynů vždy také více tepla? Nebo vede vždy více extrémních teplot k méně biodiverzitě?
- Doptávejte se Žáků a snažte se, aby svými slovy popsali, za jakých okolností, by se daná souvislost mohla změnit.

4.

Reflexe/ 10 minut

- Nechte Žáky reflektovat, co se naučili, písemnou formou. Řekněte Žákům, aby popsali alespoň 3 vztahy mezi příčinami a důsledky změny klimatu a aby se pokusili vyjádřit, jak změna klimatu souvisí s jejich životem a jaký na ni mají oni sami vliv.
- Pokud vám zbývá čas, nechte několik Žáků – dobrovolníků sdílet, co si napsali.

Tip: Alternativou v reflexi je použít metodu „rybí kostry“ – na jednotlivých kostech jsou navázány začátky otázek, které Žáci rozvedou ve vztahu k vytvořené síti. Inspirace např. zde: https://globe-czech.cz/files/portfolio-files/5162607_rybi-kost.pdf

Tipy:

- V případě velkého počtu Žáků je možné, aby byla třída rozdělena do menších skupin a každá vytvořila na flip vlastní síť. Žáci si následně výsledek své práce představí a porovnají, co měli společné a v čem (jakých vazbách, souvislostech) by se mohli vzájemně obohatit.
- Možnou návaznou aktivitou by mohla být lekce zaměřená na uhlíkovou stopu a na to, co mohou Žáci sami se změnou klimatu udělat a jak mohou sami přispět k jejímu zmírňování.

Zdroje:

Aktivita byla převzata a tematicky upravena v roce 2019 z Population Education: Counting on People: K-5 Activities for Global Citizenship (More or Less), 2016, dostupné zde:

http://populationeducation.org/sites/default/files/more_or_less.pdf